

Årgång 29 nr 1 2018

Siriklockan

Fryksände pastorats kyrkblad

Svenska kyrkan

FRYKSÄNDE PASTORAT

EN EGEN VÄG
FASTE-
kampanjen
PÅSKBETRAKTELSE

SIRIKLOCKAN nr 1 2018 Kyrkblad för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark
Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: AnnKatrin Uppvall
Layout: Birgitta Brorson • Bild omslag: Birgitta Brorson • Tryckt hos Ramströms Tryckeri AB • Upplaga: 4800

3 KYRKOHERDEN
har ordet	17 MEDARBETARE
Fryksände pastorat
4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet	18 ATT VÅGA
samtal mellan Emma Dahlström och Ingela Älvskog
5 LÄKTARORGELN
ljuder igen	20 BETTAN PÅ PROSTGÅRDEN
integrationsverksamhet
6 PÅSKEN
en berättelse om liv – död – liv	22 ANSLAGSTAVLAN
smått o gott
8 VILL DU UTBILDA DIG
till präst?	23 RALLY SWEDEN
Fryksände pastorat på plats
9 AKTIVTETER I VITSAND
Adventsauktion m.m.	24 KATARINA WOLF
svartrockk i målarrock
10 PÅSKBETRAKTELSE
av Karin Lövestam-Öberg	26 PÅSKENS GUDSTJÄNSTER
2018
12 ATT RESA SIG STARKARE
Fastekampanjen 2018	27 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat
14 EN EGEN VÄG
Else-Britt Kjellqvist	28 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter
16 ÖVER HAV MITT LIVSNÄT
recension	

Knäckebröd eller chips?

Vilken är då egenskapen med stort E om man vill bli riktigt gammal? En ny stor studie slår fast att det inte i första hand handlar om vad för slags mat vi äter, inte heller om övervikt, kolesterol, blodtryck eller ens träning. Det handlar om våra relationer.

Näst högst i betydelse kommer vikten av att ha bra och trofasta nära relationer. Allra högst i betydelse visade det sig vara om jag som individ bryr mig om min nästa, att jag dagligdags söker ett samspel, en dialog. Det gäller såväl med såväl ytliga bekantskaper, som till exempel i kassakön på snabbköpet, som med dem jag står nära. Ett liv levt i ett intresse med andra ord, i en flödande nyfikenhet – en pågående dialog.

En annan likartad studie undersökte ett stort antal människor som blev över 90 år – vad hade nu de gemensamt? Jo, de motionerade men ”lagom”, de drack kaffe, ett glas rött vin om dagen, hade några extrakilon och så hade de en hobby som de verkligen brann för.

Två studier som påvisar att om vi interagerar, bryr oss om, samtalar och har ett engagemang, då mår vi så bra att vi har chansen att bli riktigt gamla. Och inte bara det utan glada och nöjda gamla.

Parallellt kommer andra studier som påvisar att detta sociala samspel som nu sker i verkliga livet inte kan bytas ut mot det ”umgänge” som är för handen via våra sociala medier som Facebook, Snapchat, Instagram och olika former av spel. Vi behöver träffas i verkliga livet. Vi behöver engagera oss i det verkliga livet. Se, höra och ”ta på” varandra.

Jag minns då jag som ung man arbetade som vårdbiträde i den öppna hemtjänsten i Åsteby och Vitsand. Det var så många av de äldre som berättade vilken skillnad som inträffat då teven kom. Tidigare umgicks man med och hos varandra men så är det inte längre, berättade de och de menade samfällt att det var tevens fel. Det fanns en sorg i deras röster.

Den förändring som Internet, Smartphones och sociala medier som Facebook, Snapchat, Instagram och olika former av spel kommit att utgöra är nu betydligt större än då teven kom. Och vi står inför en gigantisk utmaning att lära oss att hantera den nya tekniken. Jag har på senare tid kommit i samspråk med flera olika arbetsgivare som vittnat om vådan med

medarbetare som inte kan lägga undan sin mobil – som istället låter traktorn, eller skördaren eller kontorsgöromålet stå på tomgång alltmedan man tittar tid efter nya händelser i sitt mobilflöde.

Här behöver vi få till stånd ett samtal och ett problematiserande, ett mod att välja varandra istället för imaginära möten genom vår nya teknik. Kickarna kanske inte är lika omedelbara i en sådan vardag men verkliga relationer bär över tid på ett helt annat vis. Det är som att jämföra med hur vi mår om vi äter knäckebröd respektive chips dag ut och dag in. Jag tänker mig att de flesta av oss ändå föredrar knäckebrödet.

En dimension i vår mänsklighet, vårt interagerande är det gemensamma sökandet efter mening i tillvaron. Detta sökande är livsviktigt och flera studier gör gällande att den alarmerande ökningen av psykisk ohälsa hos unga har ett samband med bristen på sådana meningsskapande perspektiv. Att man inte kan se sig i ett större sammanhang och saknar de redskap som uppkommer i ett verklig interagerande och där man gemensamt ställer frågor om livets mening. Sannolikt är det så att alla imaginära bilder om det perfekta livet som saluförs genom Internets olika kanaler lätt kommer i vägen för ett sådant meningsskapande sökande.

Har kyrkan något att erbjuda här? Jo, på sant knäckebrödsmanér menar jag att det har kyrkan. Vi har en gemensam berättelse och ett sammanhang i vilken vi knyts ihop, inte bara mellanmänskligt utan även med vår skapare och skapelse; dåtid, nutid och framtid. En berättelse som handlar om att duga, om vara sedd och om det otroliga erbjudandet av andligt beskydd och vägledning. Det är inte så pjåkigt. Så välkommen om det så är i ett enskilt samtal, till våra samtalsgrupper, gudstjänster, körer, volontärarbete och möts kring detta – den levande frågan om hur vi bäst kan leva och verka tillsammans på rymdskeppet Jorden.

Johan Bonander, kyrkoherde

ATT RESA SIG STARKARE

När det fruktansvärda inträffar.
När katastrofen är ett faktum.
Ge människor kraft att bli
starkare tillsammans!

SMSa LIV till 72 905 och ge 100 kr
eller swisha till 9001223
svenskakyrkan.se/fastekampanjen

90 SVENSK
KONTIG INSAMLINGS
KONTROLL

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

En ny mandatperiod har tagit vid

I september var det kyrkoval och i december har det nya kyrkofullmäktige, kyrkorådet och församlingsråden formerat sig i vårt pastorat.

Det innebär att det väntar en spännande tid för oss förtroendevalda och såväl stiftet som pastoratet har tagit initiativ till en rad utbildningssatsningar. Det är viktigt att som förtroendevald känna till kyrkans organisation och formalia, det ger en trygghet i förtroendemannarollen.

Häromveckan kom ny statistik att Torby kommun är den kommun som minskade mest i hela landet vad gäller invånarantal. Svenska kyrkan, inte minst i glesbygd, står i liknande utmaningar som många kommuner och landsting i just glesbygd vad gäller att rekrytera "nyckelbefattningar". För vår del är bristen på präster särskilt stor. Karlstad stift är kanske det stift i landet som är allra hårdast drabbat av prästbristen. Här gör nu vår nye biskop Sören Dalevi en hel radda satsningar som på sikt sannolikt kommer att kunna ge frukt, men bara på sikt.

Ett sätt att arbeta i tider som dessa med prästbrist, är att med hjälp av så kallade veniater fira vissa gudstjänster. Det

är kyrkoherden som har mandat att utfärda en sådan venia i ett pastorat. Biskopen för hela stiftet. Det är ett sätt att upprätthålla kontinuitet i tider av prästbrist; att lekmän och andra kyrkliga befattningshavare än präster som exempelvis diakoner och pedagoger leder en gudstjänst.

När denna tidning kommer ut är det strax påsk men jag skriver dessa rader i februari. Inte sen 1969 ska det ha varit så mycket snö i vår kommun som i år. Samtidigt är ljuset på ingång och vissa dagar känns våren redan i luften. Vad vore livet utan dessa cykler av förändring. Samtidigt är ett kyrkoår en tid av just igenkänning. I skrivande stund är vi i fastan och snart är vi i passionstiden och snart den största högtiden på hela kyrkoåret - påskdagen: "Kristus är uppstånden - ja han är sannerligen uppstånden".

Varmt välkommen till våra kyrkor att fira gudstjänst!

Rune Mattsson, Kyrkorådets ordförande

gavoshop.svenskakyrkan.se

Ge en gåva för att människor själva ska kunna skapa sig ett tryggare liv

Fritidsaktivitet 255 kr

Summan räcker till att starta fem fotbollslag för ungdomar i ett flyktingläger i Kenya. Ge bort en present som bidrar till att barn får vara barn.

Livet i ett flyktingläger är fyllt av stress, ovisshet, frustration och ibland även våld. Många unga bär på svåra erfarenheter. Genom att få spela fotboll, måla eller spela musik blir livet mer normalt. Fritidsaktiviteter är ett sätt att bearbeta sina erfarenheter och hitta framtidstro. Din gåva öronmärks till temat katastrofärbete.

Gåva 100 kr

Stöd Svenska kyrkans internationella arbete. Varje gåva kostar 100 kr. Välj ditt antal och ge bort en present som förändrar världen.

Foto: Magnus Aronsson

Miljoner människor lever i en verklighet där mänskliga rättigheter som mat, rent vatten, sjukvård och utbildning saknas. Vi stöder projekt över hela världen för att minska orättvisor. Genom din gåva får fler människor möjlighet att själva skapa sig ett bättre liv. Din gåva används i hela verksamheten, där den behövs bäst.

Så här köper du en gåva

- Gå in på svenskakyrkan.se/gavoshop
- Välj vad du vill ge och antal gåvor.
- Gå vidare och designa ditt gåvobevis.
- Betala via din internetbank eller med betalkort.

Orgelns fasad och ryggpositiv 1956-2015

Nya pipor i trä och metall syns bakom den tomma fasaden

Orgelns nygamla fasad och spelbordet

Läktarorgeln

Text: Katharina Hieke Foto: Katharina Hieke, Ulf Oldaeus och Helmut Gripenrog

Hör du till dem som uppmärksammat att läktarorgeln i Fryksände kyrka varit tyst länge? Du kanske har sett att orgelfasaden under vintern blev "hel" igen. Snart ska "instrumentens drottning" få ljuda igen i vår fina kyrka, i alldeles ny glans.

Under tiden har orgeln genomgått en rejäl ombyggnad. Det som syns utifrån är att den nu ser ut ungefär som den gjorde när den byggdes 1898, som en integrerad del av kyrkans arkitektur. En helt stilfrämmande tillbyggnad som gjordes på 50-talet mitt i läktarbarriären har tagits bort, ett nytt spelbord byggdes där organisten återigen är vänd mot kyrkan och själva orgelhuset flyttades en bit ut på läktaren, där det stod från början. Detta har skett i samråd med antikvariska experter, och nu visar orgeln åter sitt vackra ansikte.

Den allra största delen av arbetet gäller det som finns bakom fasaden, inne i orgelhuset. Här har det skett stora förändringar. Orgelpiporna står uppställda i olika s.k. verk, vilka hör ihop med var sin manual (orgelns klaviaturer) eller pedalen – varje sådant orgelverk är som en egen liten orgel med flera olika stämmor, ungefär som orkesterns olika instrument. Huvudverket, orgelns största verk som står alldeles bakom fasaden, har tillsammans med denna flyttats ut på läktaren, och fått två helt nya stämmor och två "nygamla" (med pipor från 50-talets ombyggnad). Alla gamla pipor har blivit rengjorda och genomgått en del klangliga förändringar så att vi får en mer fyllig orgelklang (i motsats till 50-talets ideal av en tunn, ljus orgelklang som inte alls stämde med just den här orgelns karaktär). Ytterligare två orgelverk står i helt nybyggda stora skåp vars luckor organisten kan öppna och stänga för att anpassa ljudet, och i dessa finns både nya och gamla stämmor. Även pedalverket har fått tillskott av nya stämmor, de största piporna är i trä och är nästan fem meter höga. Allt pipmaterial från "gamla" orgeln har tagits till vara, men en del av 50-talets pipor har blivit kasserade.

Det har även krävts omfattande snickeriarbeten i orgeln – förutom de nya skåpen till verk II och III och orgelns nya gavlar har det byggts nya bälgar och luftkanaler samt upp-lag för pipverken. När orgelhuset var tomt kunde en gammal skada i golvbjälkarna lagas.

I gamla orgeln har vi även haft en del elektriska komponenter i en brandfarlig, utdömd konstruktion som nu har blivit ersatt av ett modernt system. En styrdator gör det möjligt för organisten att i förväg "registrera" dvs. välja olika klangkombinationer och spara dem. När man sedan spelar kan man byta till ny klang genom att trycka på en knapp istället för att samtidigt dra ut eller skjuta in ett tiotal "spakar" (s.k. registerandrag). Arbetsmiljön på orgelläktaren har blivit mycket bättre tack vare det nya spelbordet med dess elektroniska hjälpmedel; det gamla (från 50-talet) var helt uttjänt och mycket tungspelat.

Orgelfirman Åkerman&Lund har utfört ett gediget arbete och även om det dragit ut på tiden verkar resultatet bli lyckat. Orgeln bildar nu en stilistisk enhet med kyrkans arkitektur. Klangligt öppnar sig en helt ny värld med möjlighet till fylligt och varierat ackompanjement till församlingssången och till allt från vacker, finstämd musik till begravning, rejält festlig glans för inmarschen av brudpar, till konsertant orgelmusik av olika genrer och även pop och jazz.

Under våren kommer vi kunna börja spela på orgeln. En kontrollant ska göra en avsyning för att bekräfta att allt är som det ska. Håll utkik efter annonseringen inför festlig återinvigning som vi planerar så småningom! Då kommer det bli tillfälle att lyssna men även att titta på nära håll och att prova själv.

PÅSKEN

En berättelse om LIV-DÖD-LIV

Text: Hans Öberg

Torsdag kväll kl. 23-01 DEN SISTA MÅLTIDEN

Matt 26:26-29, Mark 14: 22-25, Luk 22:15-20

Jesus äter den sista måltiden, och därmed den första nattvarden tillsammans med lärjungarna.

Natten till fredag JESUS I GETSEMANE

Matt 26:36-46, Mark 14:32-42

Luk 22:40-46, Joh 18:1, 12:27, 18:11

Efter måltiden vandrar Jesus och lärjungarna till Getsemane trädgård. Där försjunker Jesus i bön. Lukas berättar att Jesus under sin bönekamp svettas blod. Läkare konstaterar att blodsvett, hematidrosis, är ett ovanligt fenomen men att det kan förekomma i tillstånd av stark press. Blodet tränger igenom väggarna till svettkörtlarna och följer med svetten ut på huden.

JESUS FÄNGSLAS

Matt 26:47-56, Mark 14:43-52, Luk 22:47-53, Joh 18:2-11, 20 Judas, som förrått Jesus, kommer under natten med tempelvakter, folk från överstepräster och fariséer för att arrestera honom. Judas pekar ut Jesus genom att hälsa honom som brukligt var med en puss på kinden.

Tidigt fredag morgon FÖRHÖRET INFÖR RÅDET

Matt 26:57-68; 27:1, Mark 14:53-65, 15:1

Luk 22:54-71, 63-65, Joh 18:12-16, 19-24

De för Jesus till översteprästen Kajafas och sedan till stora rådet (deras högsta domstol) där översteprästen leder förhöret. Jesus döms för att han säger att han är Guds son. Då Stora rådet inte hade befogenhet att döma någon till döden skickas Jesus vidare till Pilatus.

JESUS ÖVERLÄMNAS TILL PILATUS

Matt 27:1-2, Mark 15:1, Luk 23:1, 22:66, Joh 18:28-32

Johannes berättar att judarna inte ville gå in hos en romare, för då skulle de bli orena inför högtiden, utan Pilatus fick komma ut till dem.

JESUS INFÖR PILATUS

Matt 27:11-14, Mark 15:2-5, Luk 23:2-5, Joh 18:33-38

Överstepräster framför anklagelserna men Pilatus finner inte Jesus skyldig till något som förtjänar döden.

JESUS INFÖR HERODES

Luk 23:6-16

Lukas berättar att då Pilatus hör att Jesus är gallilé skickar han honom till Herodes som var på besök i staden. Herodes ställer mängder av frågor men Jesus förblir tyst, så Jesus sänds tillbaka till Pilatus.

BARABAS FRIGES OCH JESUS DÖMS

Matt 27:15-26, Mark 15:6-15,

Luk 23:18-25, Joh 18:39-40 19:4-16

Pilatus finner fortfarande ingen orsak att döma Jesus till döden. Traditionenligt brukade ståthållaren dock låta folket välja en fänge som skulle frigges till påsk. Nu låter han folket välja mellan Jesus och Barabas, en upprorsmakare och mördare enligt Markus. Symboliskt kan man säga att valet stod mellan Jesus, Guds son och Barabas, en människoson (namnet betyder son av fader). Folket väljer Barabas och kräver att Jesus ska korsfästas.

Pilatus låter då pryglä Jesus. Enligt judisk lag skulle en person inte piskas med mer än 40 slag. Men det är romare som piskar honom och vi vet inte om de gick längre. Piskan hade läderremmar eller stål vajrar med benbitar eller blyvikter för att orsaka mer smärta. Två soldater stod på var sin sida om offret och slog växelsvis.

Läkarna konstaterar att smärtan och blodförlusten som följde av pryglingen troligen försatte Jesus i ett förstadium till chock. Jesus hade inte sovit på hela natten, han var under stark psykisk press och nu också gravt misshandlad. Redan före korsfästelsen är hans fysiska tillstånd allvarligt.

SOLDATERNA HÅNAR JESUS

Matt 27:27-31a, Mark 15:16-20a, Joh 19:1-3

Om det är före eller efter pryglen som Jesus törnekrönts och hånats är svårt att avgöra i evangelierna, men sedan ut-

lämnas han att korsfästas medans Pilatus offentligt tvättar sina händer för att visa att han inte vill vara delaktig i denna smutsiga dom.

Runt kl. 9 på fredag

JESUS FÖRS BORT FÖR ATT KORSFÄSTAS

Matt 27:31b-32, Mark 15:20b-21, Luk 23:26-32

Avrättningsplatsen Golgata låg utanför stadsmuren och de dömda fick själva bära sina kors. Om det var hela korset eller tvärbjälken de fick bära vet vi inte men troligtvis orkade Jesus inte med detta då en man vid namn Simon fick order av soldaterna om att hjälpa till. Två rövare korsfästes tillsammans med Jesus, en på var sida.

KORSFÄSTELSEN

Matt 27:33-44, 48 Mark 15:22-32,36, Luk 23:33-43, Joh 19:17-29

Väl framme på Golgata slås spikar in genom handlederna (knappast genom handflatan då detta inte skulle hålla för kroppstyngden) och genom fötterna strax ovanför en liten hylla på korset som en eller båda hämlarna kunde ta spjörn emot. Grymheten i korsfästelsen var utstuderad då det tog lång tid att dö och smärtan var enorm.

Kl. 12-15 på fredagen JESU DÖD

Matt 27:45-56, Mark 15:33-41, Luk 23:44-49, 36, Joh 19:29-37, 25-27

Vid tolv faller ett mörker över jorden som varar ända till kl. 15 då Jesus dör. Matteus säger att det då blev ett jordskalv och flera vittnar om att förhänget, som skilde det heliga från det allra heligaste i templet, brister ända uppifrån och ner. Symboliskt är då vägen för oss människor öppen till det heligaste genom förlåten (läs "förlåtelsen")! När Pilatus, på begäran, beordrade att döden skulle påskyndas för de korsfästa, genom att man slog sönder deras benpipor, så ville soldaterna försäkra sig om att Jesus redan var död. En soldat stack då upp en lans genom ena lungan och in i hjärtat. Ut kom blod och vatten säger Johannes.

Vad exakt Jesus dog av kan ingen säga men troligtvis var det någon form av hjärtarytmi eller hjärtsvikt med snabb ansamling av vätska i lungorna som följd.

Fredag kväll GRAVLÄGGNINGEN

Matt 27:57-61, Mark 15:42,47, 16:1, Luk 23:50-56, Joh 19:38-42

Josef från Arimataia var en av dem som följt Jesus. Han ägde en uthuggen grav i vilken han nu med hjälp av ett antal kvinnor sveper och lägger Jesu kropp. Men då det var sent på dagen och sabbat dagen därpå, beslöt de att komma åter och fullborda gravläggningen senare.

BEVAKNINGEN AV GRAVEN

Matt 27:62-66

Matteus berättar också om att överstepräster och fariseerna bad Pilatus om att sätta ut vakter vid graven. Pilatus svar är intressant. Han sa: "Ni får en vaktstyrka. Gå och bevaka graven så gott ni kan."

Natten till söndag

Vad som händer nu har vi inga ögonvittnen till. Om vakterna vid graven såg något så har de inte lämnat något vittnesmål. Matteus berättar att de rapporterade något till översteprästerna men att de blev rundligt betalda för att säga att lärjungarna kommit och rövat bort Jesu kropp.

Vi kristna har sen denna dag firat påsknatten som årets viktigaste gudstjänst till minne av Jesu uppståndelse, hans seger över döden och vår möjlighet till förlåtelse för våra synder.

Söndag morgon KVINNORNA VID GRAVEN

Matt 28:1-10, Mark 16:1-8, Luk 24:1-11, Joh 20:1-10

På denna tid räknade man den dagen något hände som den första, därför var lördagen den andra dagen efter Jesu död och söndagen den tredje dagen. Nu kommer Maria från Magdala, Maria, Jakobs mor och Salome till graven för att fullborda gravläggningen och de möts av en tom grav och av änglar. Om historien varit lite spretig så här långt går nu berättelsen isär ännu mer. Men detta är inte nackdel för trovärdigheten utan tvärt om. De som jobbar med utredningar av ex. trafikolyckor kan bekräfta att när något plötsligt och oväntat inträffar går ofta vittnesmålen isär. Och om lärjungarna skulle hittat på hela historien skulle de väl knappast gett tre kvinnor rollen att få göra upptäckten av uppståndelsen.

Hur går det då med de andra funderingarna om Jesu uppståndelse? Var det lärjungarna som övermannade vakterna och stal kroppen? Frågan är hur många som är beredda att gå i döden för en sådan lögn. Om de hade stulit kroppen skulle de under tortyr och lidande hålla fast vid sin historia? Av lärjungarna är det bara Johannes som dör en naturlig död alla andra lider martyrdöden utan att förneka Jesu uppståndelse!

Soldaterna kanske tog fel där på Golgata och korsfäste Simon som bar korset sista biten? Men hur troligt är det att förväxla en bonde från Kyrene med en sönderpiskad, slagen och kanske fortfarande törnekrönt Jesus? Han kanske inte dog? Gick kvinnorna till fel grav? Flyttade soldaterna kroppen?

Bortförklaringarna av uppståndelsen är många och den går inte att bevisa, men det går inte heller att bevisa att Jesus inte var Guds son och att han inte uppstod från de döda.

Allt handlar om TRO. Vi tror att detta LIV leder genom DÖD till ett nytt LIV.

Annandag påsk MÖTEN MED MÄSTAREN

Luk 24:13-49, Joh 20:19-23

Jesus visar sig för lärjungarna på olika sätt. Deras reaktioner är olika. Några tvivlar på att det är verklighet, någon vill se bevis. Men oavsett deras reaktioner stannar Jesus hos dem och delar deras tillvaro.

Vill du utbilda dig till **PRÄST?**

Text: Johan Bonander Foto: Birgitta Brorson

Att vara präst är världens finaste "yrke". Du får möta så många människor i glädje och sorg, fira gudstjänst, döpa, konfirmera, viga och begrava, samtala och undervisa människor i kristen tro

Prästycket är kollosalt omväxlande och engagerande. Inte minst på landet – här är vi verkligen "allround" medans en präst i en stad ofta blir lite specialiserad.

Att döpa, konfirmera, viga och begrava hör till prästens unika uppgifter. Men att vara präst är mer än bara ett yrke, det är ett kall som handlar om livshållning och personlig tro. Präst är man hela tiden, det är inte en funktion som upphör när arbetsdagen är slut.

Det saknas just nu många präster i Svenska kyrkan och fler vakanser blir det med tanke på alla kommande pensionsavgångar. Är du intresserad att läsa? Ta kontakt med mig kyrkoherde Johan Bonander på tel. 272 01 eller komminister Ingela Älvsborg på tel. 272 02 så kan vi berätta mer om hur du kan gå till väga. Kanske vill du pröva på och göra praktik bredvid oss under en tid och få lite mer inblickar i prästycket? Rent formellt krävs 255 högskolepoäng för att antas till det pastoralteologiska slutåret. Studien ska omfatta en magister - examen i teologi/religionsvetenskap och en del av dessa kurser går att läsa på Karlstad universitet. Sista året läser du en pastoralteologisk grundkurs vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Dessutom krävs sammanlagt åtta veckors praktik i församling samt att du deltar i Mötesplats stift och student under åtta-tio dagar. Sen kan du bli antagen till pastoralteologiskt slutår vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Att vara präst är en av Svenska kyrkans vörningstjänster. Det innebär att du också måste bli antagen som prästkandidat av biskopen i ett av Svenska kyrkans tretton stift. Du tar själv kontakt med det stift där du önskar prästvigas, gärna tidigt under utbildningen. Efter prästvörning tjänstgör du sedan under ett års tid som pastorsadjunkt.

Aktiviteter i Vitsands församling

Text: Ingela Älvskog Foto: Christer Bergqvist

Adventsauktion i Vitsand 21/11

Adventsauktionen samlade ca 60 personer. Härligt! Som vanligt var vårt eget svänggång med och bjöd på sprittande toner från allehanda instrument. Kaffet, lussebullarna och pepparkakorna slank ner medan vi pratade och skrattade.

Syföreningen hade stickat och virkat och stöpt ljus. Många församlingsbor lämnade "hemliga paket". Allt gick åt genom lotteri, åror och auktion.

Vi presenterade också vinnarna av vårt jullotteri. Lotteriet ja, vi beklagar alla som inte fick chansen att köpa lotter. Men det blev en strykande åtgång och såldes slut nästan på direkten. Det var första gången vi hade ett lotteri i anslutning till adventsauktionen så vi tar med oss alla nya erfarenheter till nästa år.

Stort tack till alla som bidrog till denna lyckade kväll som gav 10 608 kronor till Svenska kyrkans julkampanj!

Trettonde dag jul 6/1

Vitsands församling har varit så aktiv och samlat in så mycket pengar under flera år till Svenska kyrkans kampanjer. Detta vill vi verkligen fira och Vitsands församlingsråd beslutade att bjuda alla till en kväll i glädjens och tacksamhetens tecken. Erik och Mattias spelade dragspel, Berit spelade piano och Moa sjöng. Ingela läste dikter av bl a Gunnar Ehne och julevangeliet på Dalbymål.

Vi var cirka 40 personer som träffades och trivdes tillsammans, vi fikade och njöt av Brockenstrands läckra smörgåstårter.

*Påsk-
betraktelse*

"Morgon, morgon Lyckliga morgon. Gråt inte mer Maria!

Stå inte där och stirra dina ögon tomma

på gravmörkret

på tomheten på döden

Han finns inte där!

Fäst upp ditt hår, torka dina tårar-

Maria vänd dig om

Där i den levande trädgården

Där i den tunga grönskan,

där i gräset som är tungt av dagg och blommor

Där, bland blommorna och fåglarna

Med hela staden för sina fötter

med hela världen för sina fötter

med hela ljuset i sina händer

Med hela himmelen däraktigt blå av morgonvind

Med fåglar, barn

bortsprängda stenar

"Maria"

"Herre"

Att inte himlen brast av glädje

den morgonen!

Text: Karin Lövestam-Öberg Foto: Birgitta Brorson

Jag vill dela med mig av den här dikten av Ylva Eggehorn för den är så sprängfull av glädje. Den där glädjen som bara kan komma ur en stor kärlek, längtan och saknad. Glädjen som bubblar fram, som väller fram som en flod ur ens inre när återseendet är en realitet.

Det som inte kan hända har ändå hänt. Den Jesus som hon hade sett dö på korset tre dagar tidigare, står nu framför henne livs levande. Och han kallar henne vid namn!

Om vi skulle kunna klassificera oss efter de kyrkliga högtiderna tror jag en del skulle känna sig som julvänner. De får ett skimmer i ögonen när den första advents stjärnan dyker upp. Trädgården fylls av lyktor, tomtar och vintermörkret får ge vika för blinkande ljusslingor. Andra är pingstväänner, men jag tillhör gruppen påskväänner.

Påskan har en alldeles speciell plats i mitt hjärta och jag är glad över det, för påskan är förutsättningen för att kristen tro alls finns. Hela vår tro bygger på att Jesus uppstod från döden på påskdagens morgon. Hade han inte gjort det hade han bara varit en vanlig, om än mycket ovanlig, människa. En människa som gjorde mirakel och som var klok och generös, men påskens budskap gömmer något mycket mera som vi inte funderar så mycket över. Påskdagens morgon gör att det på Siris kapell står tre små ord "Liv, död, liv" Genom död till liv!

Ondskan härjade fritt när Jesus togs till fånga i Getsemane trädgård på torsdagens kväll och Judas förrådade honom med

en kyss. En rättgång tog vid i nattens mörker med miss-handel, tortyr och till slut ett dödsstraff på fredagens morgon. Jesu vänner följde med på avstånd, rädda för att även de skulle fängslas.

Människorna i påskberättelsen kommer oss så nära med sin rädsla, svek, oro, gruppträck, hopplöshet och förtvivlan. Vi känner igen oss i dem och vi vet att över hela världen upprepas igen och igen skenrättgångar, tortyr, förföljelse för den tro man har och de tankar man tänker. Människor blir förrådade och dödas, människor blir en handelsvara och människovärdet devalveras till ingenting. För många av dessa människor är den kristna tron något som bär och ger hopp. En man sa så här om valet att bli kristen: "jag har förlorat mitt hemland, mitt kapital, arbete och familj men jag ångrar mig inte för det". Sen utvecklar han hur han upplever att Gud älskar honom och att Jesus genom sin död och uppståndelse ger honom ett hopp som bär genom livet.

Jag arbetar mycket med människor som har en svår och ibland hopplös tillvaro, där man inte orkar tro på att något ska bli bättre. Jag bär påskan inom mig och det gör att jag ibland kan få vara bärare av ett hopp, som de själva inte orkar se. Gud är förvandlingens Gud och det som vi bara kan se som ont och mörkt kan förvandlas till något fantastiskt och strålande, om vi tillåter det och vågar tro på Guds kraft.

Livet vann den där påsknatten och döden besegrades!
"Att inte himlen brast av glädje den morgonen!"

Foto: Magnus Aronsson

Foto: Ikon

Att resa sig starkare

I en katastrof behöver människor mat, vatten och tak över huvudet. Men också värdighet och hopp. Därför arbetar vi med psykosocialt stöd som gör att människor kan gå från att överleva till att leva.

En katastrof vänder upp och ner på allt. För att människor snabbt ska kunna återhämta sig och känna att de återfår kontroll över situationen är det avgörande att ge stöd på rätt sätt.

Det psykosociala arbetssättet ser till att människor får rätt information, är delaktiga i beslut som rör deras egna liv och får stöd att utvecklas. Så kan människor resa sig starkare ur krisen.

Hur reser man sig starkare?

När en katastrof vänder upp och ner på allt, handlar det psykosociala arbetssättet om att ge stöd på rätt sätt i varje steg mot ett tryggt liv igen.

Här är några av alla de positiva effekter av psykosocialt arbete, som går ut på att få människor delaktiga. Att återfå kontrollen för att kunna bli aktiva överlevare. Mer än:

...VATTEN

Genom att skapa naturliga mötesplatser där människor kan mötas, kan nya samarbeten uppstå. När tvättplatserna placeras i en ring t ex, blir det lättare att börja prata med varandra och ge varandra råd och stöd.

...MAT

Det är en stor skillnad på att bli serverad mat och att få möjligheten att laga den själv. Att som förälder kunna få laga mat till sina barn gör stor skillnad. Man får känna att man har kontroll och närmar sig en vardag igen.

...LEK

Barn mår bra av att få leka under trygga former, organiserad lek främjar deras sociala förmåga. I våra förskolor är barn välkomna att leka, dansa och sjunga tillsammans. Här får barn vara barn och kan tänka på något annat än sina problem för en stund.

...DRAMA

Människor som är drabbade av en katastrof behöver stöd för att kunna hantera svåra upplevelser. Samtal och drama är olika sätt att bearbeta sina erfarenheter tillsammans med andra.

...UTBILDNING

Ur ett psykosocialt perspektiv är det otroligt viktigt med utbildning. Vuxna som lär sig läsa, skriva och räkna blir mer måna om sina egna barns utbildning. De som lär sig att läsa och skriva får också bättre självförtroende.

I vuxenutbildningen ingår inte bara att lära sig läsa och skriva, utan även frågor som rör hygien, sanitet, hälsa och rättigheter, vilket gör att fler barn överlever.

...ETT JOBB

I olika inkomstgenererade projekt, som till exempel kan handla om att lära sig sy kläder och bygga skolbänkar får människor inte bara en försörjning, utan även en arbetsgemenskap där de kan utveckla idéer och känna sig stärkta.

Foto: Paul Jeffrey

...FOSTERFÖRÄLDRAR

Fosterföräldrar tar hand om barn som blivit separerade från sina föräldrar. Vissa av fosterföräldrarna är släkt med barnen. Att vara fosterförälder är ett stort och tungt ansvar eftersom det blir många munnar att mätta. För att stötta dem, anordnas olika aktiviteter som självhjälpsgrupper, där man till exempel bakar bröd. Under träffarna kan de dessutom diskutera problem som uppstår och få stöd från gruppen.

...EN LEDARE

I en katastrof söker sig människor till en ledare man får förtroende för, en person att anförtro sig åt om man har problem. Vi försöker alltid identifiera ledare i en grupp av drabbade, och ger ledarna det stöd och verktyg som hela gruppen behöver för att ta sig tillbaka till ett normalt liv.

Foto: Simon Stanford

**GE EN GÅVA
& FÖRÄNDRA
LIV!**

**Stöd Svenska kyrkans
internationella arbete
SMS:a LIV till 72905 och ge
100 kronor eller swisha din
gåva till 9001223. Tack!**

Vad är psyko-socialt arbete?

När katastrofen slår till är vi där från början och hela vägen mot en ljusare framtid. Det här är stöd som ger kraft. Ge en gåva så människor kan resa sig starkare.

Att känna trygghet

- Att basala behov uppfylls
- Att få viktig information
- Att känna sig delaktig

I en katastrof är det kaos. Vi ser till att basala behov uppfylls, att människor får rätt information, känner sig delaktiga och är trygga. Här tar vi reda på vilka behov de drabbade har.

Att hitta sin grupp

- Att organisera sig
- Att känna grupptillhörighet
- Att skapa sociala nätverk

I en katastrof slås alla sociala nätverk ut. Vi organiserar stöd så att människor återfår kontroll. En viktig del är att hitta en gemenskap där man kan få stöd och utvecklas.

Att utvecklas

- Att känna stöd av varandra
- Att ta tillvara på varandras erfarenheter och resurser
- Att få en inkomst

I stödgrupper tar människor hjälp av varandra. En utbildning eller yrkesutbildning leder till en inkomst och trygghet. En framtid för en människa och ett land.

Att resa sig starkare

- Att känna framtidstro
- Att få styrka att gå vidare
- Att vara bättre rustad för framtiden

Med rätt stöd på vägen, reser sig människor starkare ur katastrofen. De blir bättre rustade för framtiden, och vågar tro på en framtid.

En egen väg

*Den som en gång ljuger,
den tror man inte på,
även om han talar sanning.
Sagt av Edith, 4 år*

Text: Else-Britt Kjellqvist Foto: Birgitta Brorson

Med rubriken menar jag att alla har sin egen väg till Gud men att den går genom Kristus som är vägen, sanningen och livet. För mig har inte sällan böcker varit Guds redskap och på en retreat för många år sen tog jag på måfå ut en bok ur bokhyllan i samlingssalen för att i ensamhet och tystnad läsa på mitt rum. Den handlade om Edith Stein och sen dess har jag med års mellanrum återvänt till henne. Denna judinna som omvände sig och blev kristen slog för mig en bro mellan det Gamla och Nya Testamentet samt mellan judendom och kristendom. Då jag ända sedan jag var barn sökt sanningen fängslades jag av hennes ord: "Den som söker sanningen söker Gud vare sig han eller hon vet om det."

Edith Stein föddes 1891 som elfte och sista barn i en judisk familj och mördades tillsammans med sin syster Rosa den 9 augusti 1942 i gaskammaren i Auschwitz. Fadern gick bort när hon två och ett halvt år. Hennes längtan efter sanningen var en enda bön, där "bön" för henne, liksom för mig, skulle komma att innebära ett direkt tilltal – en relation med Gud. Men först lämnade hon sin barndoms tro, moderns judiska och betraktade sig därefter som ateist.

Som ung tog hon avstånd från religion och socialism medan hon brann för pedagogik och kampen för kvinnors rättigheter där hon stödde suffragetterna som förespråkade fullständig politisk jämlikhet. Under sina psyko-logistudier kom Edith i kontakt med Edmund Husserl, företrädare för den nya filosofiska strömningen, fenomenologin, vilken "vill få människan att se verkligheten som den är, att ta emot den med total öppenhet". Denna öppenhet innefattade även "den religiösa aspekten av tillvaron". Filosofin och religionen kom i dialog och den förra blev "något av en förberedande väg, en öppning för det transcendent", skriver Anders Arborelius i sin biografi om Edith Stein.

När världskriget 1914 bryter ut anmälde sig Edith som frivillig rödakorsmedhjälpare. På sjukhuset utmärkte hon sig genom sin förmåga att arbeta hårt och att hon undvek allt festande. En läkare som under en operation gjort ett närmande, som hon då omöjligt kunde värja sig emot, blev senare rejält utskälld.

Ett par år senare blev hon personlig assistent åt Husserl som var mycket självupptagen och oorganiserad. Men Edith Stein ville ha en dialog och var alltför självständig för att bara utföra order och kopiera någon annans tankar. De gick skilda vägar men förblev vänner.

Sommaren 1921 när Edith Stein är 29 år började hon en kväll läsa den spanska karmelitnunna Teresa av Avilas självbiografi. När hon på morgonen läst färdigt hade hon bytt existentiellt läge och utbrast: "Detta är Sanningen! Inte en samling åsikter, inte ett system av värderingar. Sanningen." Följande dag efter mässan gick hon fram till prästen och bad att få bli upptagen i den katolska kyrkan. Samtidigt gav hon eftertryck åt en annan insikt: att en omvändelseprocess aldrig definitivt är avslutad.

Tidigare hade Edith Steins sökande efter Gud i huvudsak varit intellektuellt men nu inser hon att tron är en verklighet som tar hela människan i anspråk. På en liten lapp hade hon skrivit: "Guds frid, som är mera värd än allt vi tänker." Och när man frågade hur hennes omvändelse gått till säger hon: "Min hemlighet tillhör mig själv."

När Edith Stein sen berättar för Auguste Stein att hon blivit katolik börjar modern bittert och förtvivlat gråta. Och

trots sin kallelse till klosterlivet väljer hon då att vänta. I stället flyttar hon hem till modern och följer henne till synagogan där hon på nytt upptäcker judendomen och därmed försonades inom henne det judiska med det kristna.

Med tiden inser Edith Stein att man i det andliga livet inte får skära av förbindelserna med världen, det gäller att vara kristen mitt uppe i det vanliga livet och att vetenskapens sökande efter sanning också kan vara en väg till Gud. Redan före sin omvändelse hade hon i sin biografi antecknat följande självobservation som hon genom teoretiska studier kommit fram till:

Det är ett tillstånd av att vila i Gud, en absolut paus från intellektuell verksamhet där man utformar planer eller fattar beslut och för första gången verkligen upphör att agera. När man helt enkelt räcker över framtiden åt Guds vilja och överlämnar sig själv till ödet.

För egen del har jag under åren av bön och strävan till överlåtelse emellanåt nått liknande tillstånd av ofattbar nåd.

Else-Britt Kjellqvist,
poet, författare och
psykoanalytiker.

År 1933 är Edith fyrtiotvå år. Och den nu berömda filosofen Edith Stein är klarseende nog att inse vad som väntar henne själv och alla judar. Hon är numer docent och förlorar sin tjänst på universitetet. Fem år senare, kristallnatten mellan den 8 och 9 november, brinner synagogor. Efter en lång väntan blir Edith nu accepterad som klosterkandidat och är lycklig över att få ge sig helt åt Gud. Tyvärr verkar en del systrar ännu inte ha genomskådat Hitlers politik, alltmedan Edith ser sin ödesgemenskap med Kristus.

I slutet av januari 1942 måste Edith Stein infinna sig på ett Gestapo-kontor. Driven av ett inre tvång hälsar hon de närvarande med orden "Lovad vare Kristus" och inte med det påbjudna "Heil Hitler". Söndagen den 2 augusti arresteras alla judar av katolsk trosbekännelse som hämnd för att katolska biskopar protesterat mot nazisternas jedeförföljelser.

Innan den slutgiltiga deportationen till Auschwitz skickades Edith till uppsamlingslägret Westerbork. Härifrån finns vittnesmål: "Ett samtal med henne var som att resa till en annan värld. I sådana ögonblick fanns inte motsatser ... Bara den stora kärleken blir kvar." Andra vittnen träder fram i Karl Eidems bok om Edith Steins omvändelse och berättar hur hon tog hand om barnen. "Många av mammorna hade blivit galna och var helt apatiska. De stirrade in i väggen, helt främmande för sina egna barns behov." Hennes fullständiga lugn, när hon gick runt bland kvinnorna, tröstade och hjälpte; matade, tvättade och kammade deras barn, utmärkte henne från resten av fångarna.

Mig säger dessa vittnesbörder avsevärt mer än att påven Johannes Paulus II gjort Edith Stein till ett av Europas skyddshelgon.

Recension: Över hav Mitt livsnät
Författare: Else-Britt Kjellqvist
Bokförlag: Themis
ISBN: 978 91 983965-0-8
Utgivningsår: 2017

Över hav Mitt livsnät

Siriklockans läsare är vid det här taget bekant med Else-Britt Kjellqvist, poet, författare och psykoanalytiker då hon med en viss regelbundenhet bidrar med texter till denna tidning. Else-Britt är också en uppskattad föredragshållare och bland annat en återkommande gäst på Styrös Missionkyrkas teologidagar.

Text: Johan Bonander

Kjellqvists böcker har under senare år kretsat mycket kring hennes nyfunna kristna tro. Med sin bakgrund som psykoanalytiker bygger Kjellqvist en bro mellan discipliner; mellan tro och vetande. Ett genomgående tema i Kjellqvists författarskap är en genuin längtan och känsla för sanningen. Endast sanningen kan göra oss fria. Hon skriver träffande i *Över Hav – Mitt livsnät*: ”Mina ord måste vara där min kropp är”. Essän har varit den form Kjellqvist nydanat med böcker som *Döda fåglar flyger inte* och *Skammen väg till kärlek*. Här har hon genom sin subtila förmåga att blanda stilarter nått ömtåliga dimensioner inom oss som skammens viktiga betydelse, vårt behov av autonomi och gränser. I den nya boken *Öppet hav – Mitt livsnät* har Kjellqvist skrivit en mer renodlad självbiografi. Och så modigt den är skriven! Biografin börjar i barndomen, med en mamma som är dysfunktionell, ja rentav elak, och en pappa som inte orkar hålla emot. Ensamheten att vara det enda barnet är påtaglig och tidigt inser Kjellqvist att utbildning och disciplin är det som kan ge henne de livsomständigheter som tar henne vidare ut i livet. Det är inte för inte som hennes vän och psykoanalytikerkollega Carl Erik Brattemo konstaterar i ett brev till henne ”att är man begåvad så är man”. Kjellqvist har, sannolikt delvis utifrån sin arbetarklassbakgrund; att vara en klassresenär, kommit att få ett självständigt och betraktande förhållningssätt till det yrkesmässiga sammanhang hon blir en etablerad del av. Hon får hedersuppdrag, får hålla viktiga föreläsningar men upplever ett främlingskap. Någonting i henne vill vidare och detta ”någonting” finner sitt utlopp i det författarskap som börjar med poesiböcker, en barnbok,

en prisbelönt bok om ledarskap för att så utmynna i hennes nyskapande essäböcker. En av de mer smärtsamma passagera i den nu självbiografiska *Över hav - Mitt livsnät* handlar om då Kjellqvist beskriver den eget erfarna misshandeln. Att mitt i framgången med förstadagsrecensioner av hennes diktsamling och yrkesmässigt etablerat sig som en portalfigur i sitt skrå skyla sina blåmärken och gå med stora solglasögon. ”Det mest smärtsamma var att inte kunna skydda mina egna barn”.

Flera av Kjellqvist tidiga böcker, inte minst *Rött och vitt* och *Skammens väg till kärlek* är idag titlar som är givna på fortbildningar för självvårdare och psykoterapeuter. I den nu senaste självbiografiska *Över hav - Mitt livsnät* ges en viktig pusselbit till hela Kjellqvist unika författarskap. Inte för inte får jag associationer till hennes psykoanalytikerkollega Emmy Gut som tog sig själv som objekt processen i att åldras. Att skriva på det här viset – naket och utlämnande - kräver mod och självinsikt och är generöst gjort.

Kjellqvist utgår från dagböcker, brev, dikter, fotografier. Ur detta material flödar minnen och hågkomster vilka också utgör ett viktigt tidsdokument. Mötet med den första pojkvännen, bästisen, all släkt inte minst på pappans sida, männen och att vara mamma. Att hänge sig men också bli övergiven, stå själv i livet och då finna en djup kristen tro genom eget erfarna mystiska erfarenheter av Jesus Kristus gör sammantaget boken högtintressant och mycket angelägen. Kjellqvist går liksom före, visar oss vägen mot ett helt och sant liv, en väg vi alla i någon mån är kallade att vandra om vi vill uppnå ett liv i sanning.

Lars Olsson vice kyrkogårds- chef

Jag kommer från... Vitsand.

Tidigare har jag... arbetat som kyrk- o kyrkogårds-vaktmästare.

Varför jag jobbar i Fryksände pastorat... 20 år på samma arbetsplats vittnar om trivsel.

Mitt mål/min vision är... Att i min yrkesroll bidra till att hålla en god service gentemot allmänheten i frågor rörande begravningsverksamheten samt medverka till att vi fortsatt- ningsvis har fina och välskötta kyrkogårdar i vårt pastorat.

På fritiden ... umgås jag med min familj och är mycket intresserad av musik, jakt och resor.

Mitt favoritcitāt är... Det ordner sig alltid!

Vad du inte visste om mig... Spelar trummor i cover- bandet Pistonheads.

Jag kommer från... Vitsand.

Tidigare har jag... Efter lumpen arbetade jag på fabrik i Säffle. Jag hört skogsmaskinprocessor och arbetat som byggnadsarbetare både i Sverige och Norge.

Varför jag jobbar i Fryksände pastorat... Började med ett tremånadersjobb på kyrkogården i Vitsand 2011. På se- nare år enbart med renovering och underhåll av fastigheter vilket jag är van vid och trivs bra med.

Mitt mål/min vision är... att renoveringarna skall vara uppskattade av både personal och besökare.

Jag brinner för... att släcka bränder och hjälpa människor eftersom jag även är deltidsbrandman i Vitsand.

På fritiden... umgås jag med barn och barnbarn. Är jakt och fiske intresserad samt gillar att ta hand om hus och hem.

Mitt favoritcitāt är... Efter regn kommer sol!

Vad du inte visste om mig... Jag och Lars Olsson som jobbar här på kyrkogårdsexpeditionen var med och startade Fernandez orkester. Vi spelade på heltid i mer än 3 år. Som längst bort spelade vi på Teneriffa i 2 veckor.

Erik Strandberg fastighetsskötare

Att våga

Ett samtal mellan Emma Dahlström och Ingela Älvskog i Fryksände kyrka onsdagen den 27 december 2017.

Text: Ingela Älvskog Foto: Christer Bergqvist

”Att våga” är ett spännande samtal som påbörjades i mellandagarna 2016. Då var det Svenssis som var med oss och delade sina tankar.

Nu var det Emma Dahlström som gav ”Att våga” ett ansikte. Emma, som efter sin skada i slutet av mars, nu äntligen kände att hon var på väg tillbaka i backen. Eller ska vi säga i parken, eller rent av i luften?

Tuff resa

Emma har gjort en tuff resa med operation och rehab och därtill en kamp mot klockan inför att bli uttagen till OS. När vi samtalar i Fryksände kyrka är OS-biljetten inte klar ännu. Men i januari fick Emma biljetten i handen och när detta nummer av Siriklockan kommer ut vet vi dessutom hur det gick för Emma i OS.

Konfirmation

Emma konfirmerades 2007 i Fryksände kyrka. Hon hade valt alternativet "Bild och Form" vilket också är ett sätt att uttrycka sig med kroppen liksom freeskiing. Emma är en målmedveten tjej som tidigt fick smak för sport i allmänhet och vintersport i synnerhet. Snö och is är favoritunderlaget och självklart var hon inte gammal när hon kastade sig ut i backarna på Hovfjället för första gången. På baksidan av barndomshemmet i Önnerud gjorde hon en träningsbana och hoppens svårighetsgrad ökade undan för undan.

Att våga

Vårt samtal pendlade mellan frihetskänslan att ligga på rygg i luften utan att se annat än himlen och den begränsade rö-

relseförmågan med kryckorna. Emma berättade om hur det känns när hon genomför en perfekt luftfärd, men också om hur det är möjligt att ta sig igenom ett hopp när hon känner att det inte kommer att gå som hon tänkt.

Vi pratade om rädslor, om vad som är meningsfullt, om vad som är framgång. Vi pratade om att våga lita på kroppen, att våga lita på sin förmåga, att våga ta det där språnget ut i det okända. Vi pratade om tilliten.

Frippe och Erik

Naturligtvis måste det också till musik för att skapa en fin kväll och Frippe Myrer och Erik Lihm bjöd oss på musik med drag i, precis sån musik som passar Emma, en tjej med drag i.

Bettan på Prästgården

Från Svenska kyrkan i Karlskoga kommer Kenneth Birath regelbundet till Prostgården som handledare

Pappa Faiz Karimi och mågen Ramin Amiri från Afghanistan är trogna gäster på Prostgården

Antalet asylsökande i vår kommun är nu bara en bråkdel mot för något år sen. Som Migrationsverkets prognoser ser ut kommer minskningen att fortsätta.

Text: Johan Bonander Foto: Johan Bonander och Anders Halvarsson

Svenska kyrkan i Fryksände pastorat har under tre års tid drivit en social verksamhet för och med de asylsökande. Denna verksamhet bekostas av medel från Länsstyrelsen och Svenska kyrkan centralt. Med dessa medel har vi även kunnat införskaffa en mindre buss då de flesta asylsökande bor utanför Torsby tätort.

Syverksamhet

Fryksände pastorat bedriver just nu, med stöd av dessa externa medel, verksamhet i Östmark där vi har en syverksamhet för asylsökande kvinnor, uppsökande verksamhet på Millmarks asylboende med språkundervisning och en stödverksamhet för asylsökande i deras asylprocess.

Stort engagemang

I integrationsarbetet på prostgården är Bettan Nordin den sammanhållande länken. Detta arbete bedrivs parallellt med övriga aktiviteter på Prostgården, bl.a. Fryksände församlings kyrkliga vävverksamhet och mötespunkten Reflexen.

Två dagar i veckan träffas man på Prostgården och de teman som är för handen handlar om att lära känna Sverige och det svenska språket. Som en del i denna process har även pastoratets musiker, Anders Halvarsson, startat en aktivitet "Sjung med Anders". Detta är ett strålande sätt att lära sig svenska språket med hjälp av enklare svenska visor. Allt ifrån "Lilla snigel akta dig" till "Ekorren satt i granen".

Bettans engagemang för de asylsökande är stort och det är inte för inte hon ofta kallas för "mamma". Mitt i en osäker asylprocess har hon förmågan att finnas och existera och bara vara. Vittnesmålen om det stöd och den betydelse hennes engagemang innebär för så många är otaliga. Hatten av för det hjärtat och det engagemanget!

Långt ifrån alla asylsökande får stanna och det är viktigt att ha ett meningsfullt sammanhang att vistas i även i väntan på återtransport till hemlandet.

Integrationsarbete

Svenska kyrkans insatser, och för den delen Röda korsets och andra idéburna organisationer, har varit fokuserade på akuta åtgärder då de asylsökande var som flest. Det sättet att arbeta har nu alltmer kommit att växla över till att vi söker vara en del i arbetet för en lyckad integration i vår kommun. Detta är inget arbete en enskild aktör kan eller ska göra själv utan här är samarbete en nödvändighet.

Arbetsmarknadsenheten i Torsby kommun som Svenska kyrkan samarbetar med är en nyckelaktör som på många vis sticker ut i jämförelse med andra kommuner. Det är gott att vara en kugge i detta arbete tillsammans med arbetsmarknadsenheten och andra aktörer i vår kommun. Tillsammans gör Svenska kyrkan skillnad i ett arbete som bara är i sin linda. Integration; dvs. att införlivas i vårt svenska samhälle är en framtidsfråga av stort mått och här behövs nu alla goda krafter.

Årets sommarfest och avslutning

för pastoratets barn och familjeverksamhet planeras till den 3 juni med start kl. 11.00 i Fryksände kyrka.

DOP/VIGSEL

Kom ihåg att boka era dop i god tid, för att få den tid ni önskar.
Ring exp. 0560-272 00 månd.-torsd.

Kondoleanser

- Fryksände blomsterfond
- Svenska kyrkans internationella arbete
Besök oss på pastorsexpeditionen alt. vår hemsida; www.svenskakyrkan.se/fryksande, eller ring in din kondoleans till 0560-272 00 (må-ti 10-12, on-to 10-12, 13-15)
- Östmarks blomsterfond
Maj-Lis Haglund 0560-210 09
- Vitsands blomsterfond
Arnold Mattsson 0560-423 09, 310 75
- Lekvattnets blomsterfond
Anders Nilsson 0560-500 28, 070-670 97 20

Bluegrassbandet GRASSRIDE

från Dalarna uppträder i kyrkparken under sommarfesten!

TUSEN TACK!

JULKAMPANJEN 2017

Tillsammans har vi samlat in 40 404 kr. genom konstauktion, adventsauktioner, adventskaffe, kollekter, kondoleanser och bössinsamlingar till Julkampanjen JAG ÄR ETT LIV

Tack för ditt stöd till utsatta barn!

ORGELUNDERVISNING

I Fryksände kyrka har vi möjlighet att ge orgelundervisning, kontakta organist Katharina Hieke på tel. 070-280 91 88 om du vill veta mer.

Katharina är utbildad Suzuki-pedagog och kan med hjälp av denna metod undervisa små barn från ca 5 års ålder. Vi har tekniska hjälpmedel så att även de minsta kan nå till tangenterna och snabbt kan lära sig spela med både händer och fötter så att kyrktaket lyfter.

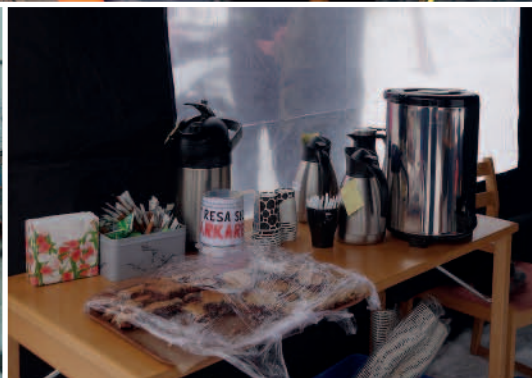
To teach is to touch someone for life

(sagt av Shinichi Suzuki som utvecklade Suzuki-metoden utifrån tanken att alla barn kan lära sig spela i sin egen takt, genom att lyssna och härma)

Prästerna Katarina Wolf och Ingela Älvskog bjuder aktivt in till samtal och möten

Varje måndag träffas ayslsökande kvinnor i Östmarks församlingshem och tillsammans med Marit Olsson och Kari Andersson tillverkas vanter, halsdukar, mössor och strumpor. Dessa bjöds ut till försäljning i kyrkans tält under rallyhelgen.

De här grabbarna från Göteborg kombinerade rallyt med en svensxa. Det blev många tankar och frågor kring bröllop och dop. "Att gifta sig i kyrkan hör till!"

Rally Sweden

Text: Johan Bonander

Årets rally var mycket lyckat, stora mängder snö, nöjda tävlande, funktionärer och åskådare.

Tänk så stort för oss i Torsby med omnejd att få vara centrum för denna återkommande megahändelse.

Även i år var Svenska kyrkan på plats - dels ute på sträckorna i form av präster och diakoner redo att bistå dels vid vårt tält vid servicedepån i Torsby där personal i hela pastoratet slöt upp. I tältet bjöds på kaffe, nybakade kakor och varm saft. Många samtal och möten blir det och många av dem berörde livets svåra frågor.

**Katarina
Wolf**
*svartrock
i målarrock*

Lek är något mycket allvarligt och viktigt. Både religionen och det konstnärliga skapandet äger rum i det "rum" som på psykoanalytiskt språk kallas övergångsområde. Det är det utrymme som existerar mellan den yttre världen och den helt privata fantasivärlden.

Text: Katarina Wolf Foto: Birgitta Brorson

Där leker barnen, där gör jag tavlor, där samtalar jag med Gud, där firar kyrkan gudstjänst. I mina båda yrken, som präst och som konstnär, arbetar jag med bilder. Kristendomen är full av symbolik och bildspråk. I textens liknelser, i liturgins gester, i prästens klädsel, i ikoner och målningar och i musiken. Bärande och helande bilder som använts i tusentals år. Fel använda kan riter och kraftfulla bilder bli destruktiva men väl brukade kan den gamla "bildbanken" av Livet, Döden, Kärleken, Evigheten och Gud bära och läka i livets olika skiften.

Större än bilderna

Bilderna vi gör oss av Gud är mångahanda; den straffande fadern, en kärleksfull Kristus, Gud som "mamma", Gud som "någonting", Gud som "en kraft", Gud som helig ande som blåser vart den vill och som ger oss inspiration. Men Gud är alltid större än bilderna.

I buddismen säger man "If you meet the Buddha, kill the Buddha". Ändå försöker vi om och om igen måla och skapa avbildningar av verkligheten som vi uppfattar den och av den osynlighet vi kan kalla Gud.

Det är en bärande och bearbetande syssla som både konstnären och prästen ägnar sig åt. Jag vet att prästen inte enbart är en "svartrock", prästen är också en clown; någon män-

niskor kan projicera sina känslor på, en löjeväckande figur som man kan skratta åt, som står där i fotsid vit skrud som försöker försvara något som är osynligt.

Prästen påminner där vid om konstnären i sin vita målarrock. Båda försöker göra en osynlig verklighet verklig, sätta färg på den, sätta ord på den. Prästen och konstnären har nog en del gemensamt.

Kreativiteten

Jag prästvigdes i juni 2012. Jag är även utbildad sjuksköterska och autodidakt konstnär. Som konstnär vill jag inte ha några som helst gränser för mitt skapande. Som präst har jag ramar för skapandet (t ex. av en predikan) och det måste boras djupt. Dessa två kreativa sysslor håller mig på tå och vaken. Både som präst och som konstnär är det bra att vara vaken, för både intryck och uttryck, såväl inifrån som utifrån.

Lyssna på barnet

I kristendomen är Gud ett nyfött barn som inte får plats i härbärgets utan får ligga på ett foderbord, i en krubba i stall. Gud är ett spädbarn. Vi ska lyssna på detta barn inuti oss. Att "be till gud" innebär bland annat att lyssna inåt. Gud vill måla, kludda, skrika, bäras, leka, läka, skriva och sjunga och det är vi människor som måste göra allt detta.

Gudstjänster i påsk

FRYKSÄNDE

Skärtorsdag 29 mars

kl. 18.00 SKÄRTORS DAGSMÄSSA

Johan Bonander, Rose-Marie Stenmark

Långfredag 30 mars

kl. 11.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST

Hans Öberg, Rose-Marie Stenmark

Påskdagen 1 april

kl. 11.00 HÖGMÄSSA

Ingela Älvskog, Katharina Hieke

Fryksände kyrkokör

Annandag påsk 2 april

kl. 11.00 HÖGMÄSSA

Johan Bonander, Katharina Hieke

LEKVATTNET

Skärtorsdag 29 mars

kl. 16.00 SKÄRTORS DAGSMÄSSA

Johan Bonander, Anders Halvarsson

Långfredag 30 mars

kl. 15.00 EKUMENISK GUDSTJÄNST

i Lekvattnets Missionshus

Hans Öberg, Rose-Marie Stenmark

Dagens kör – kom 1 tim innan så

lär vi oss några enkla sånger som vi

sjunger i gudstjänsten

Påskdagen 1 april

kl. 15.00 PÅSKDAGSMÄSSA

Johan Bonander, Eva Verde

Tonträffen

Annandag påsk 2 april

kl. 15.00 EKUMENISK GUDSTJÄNST

i Mårbackens Missionshus

Hans Öberg, Katharina Hieke

VITSAND

Skärtorsdag 29 mars

kl. 19.00 SKÄRTORS DAGSMÄSSA

Ingela Älvskog, Birgit Jöhnsson

Långfredag 30 mars

kl. 15.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST

Ingela Älvskog, Eva Verde

Påskdagen 1 april

kl. 15.00 PÅSKDAGSMÄSSA

Ingela Älvskog, Katharina Hieke

Sång av Berit och Ol Myrvold

ÖSTMARK

Skärtorsdag 29 mars

kl. 20.00 SKÄRTORS DAGSMÄSSA

Johan Bonander, Eva Verde

Långfredag 30 mars

kl. 11.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST

Johan Bonander, Eva Verde

Påskdagen 1 april

kl. 11.00 PÅSKDAGSMÄSSA

Johan Bonander, Rose-Marie Stenmark

Anders Halvarsson, Gospelkören

Med reservation för ändringar

Döpta**FRYKSÄNDE**

18/11 William Johansson
25/11 Filippa Berg
2/12 Wilma Abelsso
9/12 Filippa Frykestam
9/12 Selma Alvarsson
16/12 Anton Engström
22/12 August Linder
30/12 Leon Sandberg Persson
28/1 Alice Löwenspets
3/2 Maja Borrmann
3/2 Astrid Rattfält
10/2 Lukas Ludvigsson

VITSAND

10/2 Ella Nilsson

ÖSTMARK

2/12 Leah Ernsund
3/12 Signe Syversen
24/2 Theo Johannesson

Vigda**FRYKSÄNDE**

24/2 Marie-Louise Löfvenholm
och Martin Lundell

Avlidna**FRYKSÄNDE**

10/11 Oskar Ottosson 94 år
15/11 Elsa Lindström 85 år
24/11 Hillevi Larsson 62 år
2/12 Mary Wall 98 år
2/12 Johan Karlsson 44 år
7/12 Anita Säterström 74 år
24/12 Clara Slåttsveen 78 år
26/12 Edla Höglund 97 år
27/12 Sune Danielsson 73 år
28/12 Erik Sundberg 85 år
3/1 Karin Jakobsson 92 år
5/1 Ellen Johansson 91 år
7/1 Rut Hasselring 89 år
30/1 Villy Sandberg 89 år
30/1 Anita Olsson 72 år
3/2 Sven Bolinder 74 år
4/2 Torsten Svensson 90 år
9/2 Ingegärd Andersson 67 år
12/2 Barbro Lövkvist 72 år
13/2 Bodil Hult 94 år
19/2 Anna-Lisa Brask 85 år
19/2 Hans Pettersson 83 år
22/2 Rune Nilsson 77 år
23/2 Sonja Engholm 73 år

LEKVATTNET

13/12 Tora Fritiofsson 81 år
15/1 Hildur Isaksson 94 år
20/1 Astrid Olsson 74 år

VITSAND

13/11 David Olsson 91 år
15/1 Per Sjögren 86 år
6/2 Aina Persson 98 år

ÖSTMARK

5/12 Gerd Ehne 88 år
6/12 Margareta Ingholm 90 år
12/12 Karin Olsson 84 år
8/1 Anna Greta Jonsson 92 år
10/1 Siv Olsson 83 år
27/1 Greta Arvidsson 88 år
25/2 Tore Markberg 80 år

PASTORSEXPEDITION 272 00

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare
Besöksadress: Kyrkogatan 26 Postadress: Box 52, 685 22 Torsby
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.fryksandepastorat.se
Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKÖHERDE
Johan Bonander 272 01
Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR
Ingela Älvskog 073-022 69 54
Anna-Christina Andersson, vik komminister 070-567 15 42
Katarina Wolf (20 % våren -18) 070-352 32 27

DIAKONER
Eva Bonander 070-375 41 44
Karin Lövestam-Öberg 070-671 39 61
Eva Zakrismark 070-280 12 62

FÖRSAMLINGSPEDAGOG
Hans Öberg 070-250 37 63

MUSIKER
Katharina Hieke, organist 070-280 91 88
Lena Engelbrektsnäs, kantor 070-280 69 74
Eva Verde, kantor 070-280 71 94
Rose Marie Stenmark, kantor 070-200 01 56
Anders Halvarsson 070-280 74 26

INFORMATÖR
Birgitta Brorson 272 04

KYRKOFÖRVALTNING
Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14
Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent 272 03

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING
Lars Wikström, kyrkogårdschef 272 07
Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 070-288 36 90
Kyrkogatan 26 070-531 01 64

KYRKVAKTMÄSTARE
Lisbeth Kanth 070-691 81 64
Henry Sjölund 070-222 18 57

FRYKSÄNDE FÖRSAMLING
Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15
Annamaj Carlsson, lokalvärdare 272 05
Blomsterfonden, pastorsexpeditionen 272 00
eller via hemsidan www.fryksandepastorat.se

LEKVATTNETS FÖRSAMLING
Kyrkogårdsärende kontakta Lars Olsson 070-288 36 90
Kyrkan/församlingshemmet 501 01
Blomsterfonden, Anders Nilsson 500 28, 070-670 97 20

VITSANDS FÖRSAMLING
Roland Nilsson, kyrkogårdens kontaktperson 070-304 57 36
Blomsterfonden, Arnold Mattsson 423 09, 310 75

ÖSTMARKS FÖRSAMLING
Stig Norman, kyrkogårdens kontaktperson 070-595 73 56
Församlingshemmet 200 59
Blomsterfonden, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
Fryksände pastorat, Rune Mattsson 132 82

FÖRSAMLINGSRÅDETS ORDFÖRANDE
Fryksände, Torbjörn Jansson 0560-423 58
Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 520 50
Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38
Östmark, Roger Ericsson 070-693 62 68